

کیومرث هاشمی، قائم مقام وزیر آموزش و پرورش در گفت‌وگو با رشد آموزش تربیت بدنی:

نهادینه کردن فرهنگ ورزش و قهرمان پروری، مستلزم توجه به تربیت بدنی دوره ابتدایی است

گفت‌وگو: نصرالله دادار

مقدمه

مدتها طول کشید تا سرانجام توفیق یافتیم پای صحبت کیومرث هاشمی قائم مقام محترم وزیر آموزش و پرورش در امور تربیت بدنی و سلامت بنشینیم.

در چند ماه گذشته، چند بار از او درخواست مصاحبه کرده بودیم، ولی کثرت کارش مانع از انجام آن می‌شد. شاید هم حق با او بود. زیرا هم وزیر محترم آموزش و پرورش توجه خاصی به مسائل تربیت بدنی مدارس دارد و برنامه‌های جدیدی را در این زمینه اعلام کرده است و هم تحول بنیادین در آموزش و پرورش و برنامه‌ی درسی ملی بر این موضوع تأکید دارند که جایگاه تربیت بدنی در آموزش و پرورش کشور ارتقا یابد و قطعاً محقق شدن چنین اهدافی، آن هم در شرایطی که همه‌ی امکانات لازم به خصوص نیروی انسانی متخصص فراهم نیست، نیازمند تلاش و کوشش مضاعفی از سوی دست اندرکاران است.

با وجود این رسالت ما ایجاب می‌کند که مخاطبین نشریه به‌خصوص معلمان ارزشمند تربیت‌بدنی مدارس را از جدیدترین برنامه‌های مربوط به تربیت‌بدنی مدارس کشور آگاه سازیم. اواسط مهرماه بود که سرانجام برای انجام مصاحبه به دفتر آقای کیومرث هاشمی دعوت شدیم.

آن روز دقیقاً به‌موقع و سر وقت تعیین شده (ساعت ۱۴/۳۰ دقیقه) به همراه **مدیر داخلی مجله و عکاس نشریه** به دفتر وی مراجعه کردیم. دفتر ایشان مملو از ارباب‌رجوع، به‌خصوص معلمان تربیت‌بدنی شهرستان‌های کشور بود که برای پی‌گیری کارهایشان به آن‌جا آمده بودند. شرایط و شواهد نشان می‌داد که مصاحبه به‌موقع انجام نمی‌شود. بنابراین پشت در اتاق ایشان به انتظار نشستیم. حدود نیم‌ساعت طول کشید تا وارد اتاق او شدیم. ساعت ۱۵، گفت‌وگو با ایشان را شروع و حدود یک‌ساعت با وی صحبت کردیم. محصل صحبت‌مان با قائم‌مقام محترم وزیر آموزش و پرورش در امور تربیت‌بدنی و سلامت را در ادامه تقدیم شما مخاطبین گرامی می‌کنیم.

شایان ذکر است آقای کیومرث هاشمی با مدرک کارشناسی ارشد در رشته‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دارای ۲۴ سال سابقه‌ی کار در حوزه‌ها و پست‌های مختلف ورزشی به‌عنوان مسئول، معاون، رئیس و مدیرکل امور تربیت‌بدنی در چند شهرستان و استان است و اکنون به‌عنوان قائم‌مقام وزیر آموزش و پرورش در امور تربیت‌بدنی و سلامت انجام وظیفه می‌کند.

● **در دوره‌ی اخیر و با حضور وزیر جدید آموزش و پرورش، جناب آقای دکتر حاجی‌بابایی، پست قائم‌مقام وزیر در امور تربیت‌بدنی و سلامت شکل گرفت. گرچه این پست هنوز به تصویب مراجع قانونی نرسیده، ولی جدیتی را در نگاه به درس تربیت‌بدنی به‌وجود آورده است. ابتدا از جناب عالی درخواست می‌کنیم به این سؤال پاسخ دهید که چگونه می‌توان از این ظرفیت برای تقویت برنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی و اجرای این درس بهره گرفت؟**

○ این موضوع را اصلاح می‌کنم؛ چرا که پست قائم‌مقامی وزیر، جایگاه قانونی دارد. در معاونت راهبردی ریاست جمهوری، این تشکیلات و پست تعریف شده است و شماره‌ی پست دارد. اما این که به‌عنوان ساختاری در قالب چارت سازمانی باشد، نیاز به اصلاحاتی دارد که فکر می‌کنم باید تلاش‌های بیشتری صورت گیرد، تا اهمیت ورزش دانش‌آموزی را خوب جا بیندازیم. پس از آن مشکل ساختار به خودی خود حل می‌شود. هرچند انسان‌های با اراده هستند که می‌توانند کارها را انجام دهند؛ ولی ساختار هم می‌تواند کمک مؤثری باشد، به‌ویژه در اموری که در درازمدت نتیجه می‌دهند.

زمانی که آقای وزیر از بنده به‌عنوان قائم‌مقام خود، دعوت به‌کار کردند، به علت علاقه‌مندی ایشان و اهمیتی که نسبت به توسعه

و تعمیم ورزش در بین دانش‌آموزان قائل بودند و مخصوصاً به زنگ ورزش توجه خاصی داشتند، بر این اساس کار خودمان را شروع کردیم. با کسانی هم که در عرصه‌ی ورزش دانش‌آموزی تلاش‌هایی در سنوات گذشته داشتند جلسات مختلفی گذاشتیم. در نهایت، با استفاده از تجربیات این عزیزان و سوابقی که در بدنه‌ی تشکیلات موجود بود، چالش‌ها را شناسایی کردیم و بر مبنای آن، برنامه‌ریزی کردیم که اگر بخواهیم زنگ ورزش خوبی داشته باشیم باید چه کاری انجام دهیم. یک زمانی شاید اعتبار باشد، ولی نیروی انسانی نداریم و این به‌عنوان یک چالش اساسی است.

با بررسی اجمالی بر روی برخی از چالش‌ها به این جمع‌بندی رسیدیم که از سال ۱۳۰۶ که تربیت‌بدنی و ورزش از سوی مجلس در وزارت آموزش و پرورش اجباری اعلام می‌شود، به دلیل کمبود نیروی انسانی، عملاً آن طرح با شکست مواجه می‌شود. بعد از انقلاب هم این مشکل ادامه پیدا می‌کند، به‌طوری که از سال ۱۳۶۲ به دلیل همین کمبود نیروی انسانی متخصص و معلم ورزش متخصص، متأسفانه در یکی از مهم‌ترین مقاطع تحصیلی که همان مقطع ابتدایی است، زنگ ورزش حذف می‌شود که به عقیده‌ی من مساوی با نابودی ورزش دانش‌آموزی و در کلان، نابودی ورزش کشور است.

اگر بخواهیم فرهنگ ورزش را در بین دانش‌آموزان نهادینه کنیم، چاره‌ای نداریم جز این که به مقطع ابتدایی توجه کنیم. اگر بخواهیم در آینده قهرمان‌های خوبی داشته باشیم، چاره‌ای نداریم جز این که از پایه‌ی ابتدایی نیروها را تربیت کنیم. لذا یکی از چالش‌های پیش‌روی ما کمبود معلم متخصص تربیت‌بدنی بود که در اولین فرصت ممکن، با وزیر مطرح شد و با حمایت رئیس جمهور و پی‌گیری‌های جدی وزیر آموزش و پرورش، از مجموع ۴۰ هزار مجوز استخدامی برای وزارت آموزش و پرورش، ۱۵ هزار نفر عملاً در رشته‌ی تربیت‌بدنی جذب شدند و این کار کمتر از ۴ ماه طول کشید و امروز که در خدمت شما هستیم، از شروع سال تحصیلی جدید در مدارس، این افراد کارشان را آغاز کرده‌اند و اولویت اصلی این‌ها به پایه‌ی ابتدایی داده شده است که در کلاس‌های اول تا پنجم ابتدایی می‌باشد. البته توضیح دادیم و گفتیم که اگر در منطقه‌ی نیروی مازاد داشتند، می‌توانند این نیروها را به مقاطع راهنمایی و دبیرستان انتقال دهند.

آماری که تا به امروز به ما داده‌اند نشان دهنده‌ی این است که همه‌ی این تعداد، جذب پایه‌ی ابتدایی شده‌اند. این کار، بسیار کار بزرگی بوده است. یعنی یک آرزو برای بچه‌های ورزشی و جامعه‌ی ورزش بوده است که این مشکل و چالش بزرگ حل شود. ما اعتقاد داریم، زمانی می‌توانیم زنگ ورزش خوبی به معنای واقعی داشته باشیم که همین معلمان متخصص هم نسبت به کیفی کردن کارهای خودشان اقدام کنند؛ یعنی زنگ ورزش ما زنگ کیفی

اگر اهمیت ورزش دانش‌آموزی جا بیفتد، مشکلات ساختاری ورزش خودبه‌خود حل می‌شود

● اشاره کردید که در ابتدای کار، چالش‌های موجود تربیت‌بدنی آموزش‌وپرورش را بررسی کرده‌اید. یکی از چالش‌ها را هم کمبود نیروی انسانی عنوان کردید. به نظر شما تربیت‌بدنی آموزش‌وپرورش در چه زمینه‌های دیگری دچار چالش بوده است؟

○ دومین چالش تعریف نشدن پروژه برای ورزش دانش‌آموزی است. ما اعتقاد داریم اگر می‌خواهیم به سمت کیفی شدن ورزش مدارس پیش برویم، باید برای آن یک خروجی تعریف کنیم. مثلاً فرزند شما وقتی وارد مدرسه می‌شود، در پایان سال اول ابتدایی، شما توقع دارید که این بچه بتواند خواندن را بیاموزد، نوشتن را یاد بگیرد و حداقل عمل جمع‌وتفریق را بداند. بنابراین یک آزمایشی به عمل می‌آید و

مشخص می‌شود بر چه مبنایی این کار باید انجام شود و کارنامه‌ی وی نیز بر همین مبنا صادر می‌شود.

طی سال‌های گذشته، در بخش تربیت‌بدنی مدارس، چه خروجی‌های مشخصی تعریف شده است؟ بعضی از کارها در قالب آزمون‌های آموزش جسمانی و غیره انجام شده است، ولی تا زمانی که این خروجی را برای درس تربیت‌بدنی در مدارس تعریف نکنیم، نباید توقع داشته باشیم که حرکت ویژه‌ای در آموزش‌وپرورش رخ دهد. بر این مبنای، مثلاً رشته‌ی شنا را که مورد تأکید اسلام بوده و همواره از زمان پیامبر(ص) و معصومین مطرح شده است گفتیم در مقطع سوم ابتدایی اجباری شود. یعنی دانش‌آموز در پایه‌ی سوم ابتدایی باید دوره‌ی آموزشی کراال‌سینه را با تمهیداتی که فراهم

باشد.

اهدافی که در دوران ابتدایی مدنظر ماست، باید به وسیله‌ی معلمان پیاده شود. در این راستا، قبل از برگزاری این آزمون از سازمان پژوهش وزارت آموزش‌وپرورش تقاضا کردیم، کتابی با عنوان «کتاب راهنمای معلم ابتدایی و راهنمایی» را که در گذشته هم زحمات زیادی بابت تدوین آن متحمل شده‌اند، با اصلاحات جزئی آماده شود. معلمان موظف هستند در چارچوب اصولی که در این کتاب آمده است، اطلاعات خودشان و آن مواردی را که نیاز است، در قالب کلاس‌های عملی در زنگ ورزش به دانش‌آموزان انتقال دهند. مثلاً بحث آموزش مهارت‌های بنیادی که در دوران ابتدایی باید مطرح شود. هم‌چنین آشنایی با رشته‌های

ورزشی یا بحث بهداشت ورزشی و سایر مواردی که در این کتاب نیاز است، باید به‌طور مشخص توسط معلمان به دانش‌آموزان و نوآموزان منتقل شود. این مسئله می‌تواند در خصوص کیفی کردن زنگ ورزش مؤثر باشد.

در کنار این مسئله، ما به دنبال این هستیم که با توجه به مصوبه‌ی شورای عالی آموزش‌وپرورش ساعت ورزش را تا سه ساعت افزایش دهیم. برای این کار، با توجه به جذب نیروهای جدید، آخرین اطلاعات را از استان‌ها می‌گیریم و اگر نیروی انسانی جوابگو باشد، ان‌شاءالله دو ساعت ورزش را به سه ساعت افزایش خواهیم داد. این مسئله هم می‌تواند به ساعت درس ورزش کمک زیادی کند.

کمبود معلم ورزش و نیروی انسانی متخصص، از سال ۶۲، باعث حذف زنگ ورزش از مقطع اثرگذار ابتدایی شد

می‌کنیم آموزش ببیند. خروجی این می‌شود که در پایان سوم ابتدایی دانش‌آموز، یک نوع شنا را یاد گرفته است و از او امتحان گرفته می‌شود که این آموزش را به درستی فرا گرفته باشد و بر این مبنا گواهینامه‌ی او صادر می‌شود. ما به دنبال این هستیم که در بخش‌های دیگر نیز یک خروجی تعریف شود که نتایج زحمات معلمان مدارس قابل لمس باشد. هم خانواده‌ها نتیجه‌ی این زحمت را ببینند و هم دانش‌آموز متوجه آن شود.

● آیا امکانات و نیروی انسانی این اجازه را می‌دهد؟

○ بله. خیلی‌ها نگران این هستند و مثلاً می‌گویند آموزش و پرورش استخر ندارد. خوب دلیلی ندارد که آموزش و پرورش استخر داشته باشد اصلاً کار ما استخرداری نیست، اما تا جای ممکن استخر هم تهیه می‌کنیم. آموزش و پرورش در حال حاضر، حدود ۷۲۰ منطقه در سطح کشور دارد که از این ۷۲۰ منطقه، تقریباً حدود ۳۰۰ منطقه استخر دارند که از این تعداد، اکثریت آن‌ها مناطق بزرگی هستند که بیشترین جمعیت دانش‌آموزی را دارند. بنابراین به راحتی، ۸۰ درصد دانش‌آموزان سوم ابتدایی به استخر، دسترسی مستقیم دارند. برای این کار، ما باید از تمام ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بخش خصوصی،

سازمان تربیت‌بدنی، دستگاه‌های دولتی و خود آموزش و پرورش استفاده کنیم و اعتبار لازم هم تأمین شده و در اختیار مدارس قرار گرفته است و آموزش‌های شنا صورت می‌گیرد. در صورت تحقق این شرایط، ورزش شنا که تا این حد در اسلام به آن تأکید شده است، مورد توجه قرار می‌گیرد و در درازمدت اثرات آن را در سلامتی دانش‌آموزان مشاهده می‌کنیم.

به عبارتی فرهنگ ورزش کردن از طریق شنا در این‌جا ایجاد می‌شود. شنا یک ورزش پایه و مادر است و ما به دنبال آن هستیم که امسال نقاط آن را شناسایی کنیم و سال آینده، این موضوع، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش شود که بر اساس آن کسانی می‌توانند از پایه‌ی پنجم به پایه‌ی بالاتر بروند که شنا را یاد گرفته باشند. اگر بهترین نمرات را داشته باشند ولی شنا بلد نباشند، نمی‌توانند به مقطع بالاتر بروند. کلاس سوم را هم به این علت انتخاب کرده‌ایم که دو سال فرصت داشته باشد و دانش‌آموزان به هر دلیل نتوانستند شنا را فرا گیرند، در این دو سال بتوانند این مهارت را کسب کنند، در حالی که شنا به راحتی در یک ترم دو ماهه قابل یادگیری است.

یکی از کارهایی که می‌توان برای آن خروجی تعریف کرد، ناهنجاری‌هایی است که در بین دانش‌آموزان وجود دارد. دانش‌آموزی که ناهنجاری وضعیتی دارد باید از طریق آزمون‌های مختلف مورد بررسی قرار گیرد. مثلاً اگر افتادگی شانه دارد، معلم ورزش از طریق ورزش‌های مختلف این ناهنجاری را برطرف کند. این کار از طریق شناسنامه‌ای که قبلاً برای آن مشخص شده

انجام می‌شود، یعنی هر دانش‌آموزی یک شناسنامه‌ی تندرستی دارد و انواع و اقسام ناهنجاری‌ها و نکاتی که نیاز است به آن توجه شود برای او تعریف شده است. ما اگر بخواهیم در مدارس، ورزش شکل بهتری پیدا کند، باید دنبال این موارد برویم و چاره‌ای نداریم جز این که پروژه‌ای برای این موارد تعریف کنیم.

یکی دیگر از چالش‌های پیش روی ما کم‌توجهی خانواده‌ها به زنگ ورزش، نسبت به سایر دروس است. در این خصوص ما تلاش کردیم این حساسیت را در بین خانواده‌ها به وجود آوریم. الان در درس شنا اکثر خانواده‌ها می‌دانند که ۲۶ مهر امسال، پروژه‌ی شنا شروع شده و از آن استقبال کرده‌اند و می‌دانند که ابتدا باید توجه ویژه‌ای شود تا این کار انجام شود. بخشی از این کار به ما مسئولین برمی‌گردد و بخشی نیز به همراهی کردن خانواده‌ها و سلامتی فرزندانمان مرتبط می‌شود. این هم به‌عنوان یک چالش کلی است که نیاز به فرهنگ‌سازی مناسب دارد.

موضوعات دیگری هم البته نه به‌عنوان چالش بلکه به‌دلیل این که توجه بیشتری به آن شود مطرح است. شاید بعضی‌ها ایراد بگیرند که در آموزش و پرورش نباید نگاه قهرمانی داشت، درست است. نگاه ما به ورزش آموزشگاه‌ها، یک نگاه کاملاً پرورشی، تربیتی و آموزشی است. دانش‌آموز باید اصول اولیه‌ی ورزش را بیاموزد و این مسئله در راستای حفظ سلامتی، به فرهنگ تبدیل شود. حال کسانی که علاقه‌مند هستند می‌توانند جذب ورزش قهرمانی شوند. لذا ما دانش‌آموزانی را که علاقه‌ی زیادی به ورزش دارند، به‌عنوان تیم‌های ملی در رشته‌های مختلف ورزشی هستند، انتخاب و از طریق فدراسیون ورزش دانش‌آموزی خودمان، به میادین بین‌المللی اعزام می‌کنیم. همین‌که می‌روند و افتخار کسب می‌کنند، در افکار عمومی انعکاس خوبی خواهد داشت.

امسال تیم دانش‌آموزی ما در دنیا اول و قهرمان شد. این یک حرکت خوب است وقتی این اتفاق افتاد، رئیس‌جمهور و رئیس قوه‌ی مقننه پیام دادند که این مسئله، می‌تواند برای دانش‌آموزان ایجاد انگیزه کند تا به ورزش رو بیاورند. همان‌طور که مقام معظم رهبری بارها گفته‌اند که برای رسیدن به ورزش همگانی چاره‌ای

با توجه به مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش، ان‌شاءالله دو ساعت ورزش را به سه ساعت افزایش خواهیم داد

نهادینه کردن فرهنگ ورزش، مستلزم توجه به مقطع ابتدایی است

برای ارتقای کیفیت ورزش در مدارس، باید معیارهای خروجی مناسب را در زنگ ورزش تعریف کنیم

لازمه‌ی قهرمان‌پروری، توجه به ورزش پایه‌ی ابتدایی است

انتخاب کرده‌ایم. در این طرح، دانش‌آموز علاوه بر مطالعه‌ی سایر دروس، شش ساعت در هفته (هر روز یک ساعت) دروس تخصصی و عملی فوتبال را با تمهیداتی که فراهم شده طی می‌کند و در پایان گواهی‌نامه‌ی فوتبال هم به او داده می‌شود. از نظر تکنیکی بچه‌های ما خوب هستند، ولی تاکتیک خوبی ندارند. چرا که کارهای آموزشی روی آن‌ها انجام نشده است. یکی از جاهایی که این کار باید انجام شود، آموزش و پرورش است. این شروع کار بوده که در قالب مدارس هیئت‌امانی است و کلیه‌ی کسانی که در قالب بخش‌های خصوصی می‌خواهند سرمایه‌گذاری کنند، می‌توانند اقدام نمایند.

کلیه‌ی معلمان ورزش و کسانی که علاقه‌مند هستند و پیش‌کسوت بوده و زحمت کشیده‌اند، در عرصه‌ی ورزش دانش‌آموزی می‌توانند سرمایه‌گذاری کنند و ما مجوز آن را در قالب مدارس غیردولتی صادر می‌کنیم. امکانات لازم هم در حد ممکن در اختیار آنان قرار می‌دهیم تا در راه‌اندازی مدارس ورزش در رشته‌هایی که فدراسیون داریم، کمک کنند. این مسائل همه، به توسعه‌ی ورزش دانش‌آموزی کمک می‌کند.

● **به نظر می‌رسد جامعه‌ی هدف شما فعلاً دوره‌ی ابتدایی است. یعنی سن پایه، چالشی هم که برای تأمین نیروی انسانی بود، بیشتر در این دوره بوده است. آیا این درست است؟**

○ بله. من به‌عنوان سرپرست کاروان ورزشی جمهوری اسلامی ایران در سنگاپور حضور داشتم. ما در ۱۴ رشته‌ی ورزشی در بین ۲۰۴ کشور جهان مسابقه دادیم و رتبه‌ی بیست‌وهفتم را کسب کردیم که رتبه‌ی خوبی بود. کشورهایی که بالاتر از ما بودند، تفاوت‌هایی که در مدال‌های بیشتر داشتند، در رشته‌های مادر بود. شنا، ژیمناستیک و دوومیدانی.

تیم استرالیا با کسب ۳۱ مدال مقام نهم را به‌دست آورده بود

نداریم، جز توجه به ورزش قهرمانی. این قله ورزش قهرمانی است. قهرمان باید داشته باشیم که الگویی برای دیگران باشد. این هم در دستور کار ماست، اما هدف اصلی نیست ولی آن را دنبال می‌کنیم و جزو سیاست‌های جدید کارمان است.

● **آیا برای تعریف خروجی درس تربیت‌بدنی طرحی تهیه شده است؟ غیر از موضوع شنا، برنامه‌ی مشخصی برای این پروژه تعیین کرده‌اید؟**

○ پروژه‌ی دوم ما، ژیمناستیک است، چون ورزش پایه است و در تمام مقاطع دوران ابتدایی مطرح می‌شود. البته ژیمناستیک فقط در حرکات زمینی که در مدرسه انجام می‌شود، نیاز به معلم ورزش دارد که آن را تأمین کرده‌ایم. ما دو تخته تشک ژیمناستیک برای هر کلاس ۱۰ تا ۱۵ نفره تأمین کرده‌ایم که حرکات زمینی از جمله غلت زدن، بالانس و سایر موارد زمینی را به دانش‌آموزان بیاموزند. این طرح را این‌گونه تعریف کرده‌ایم و بر همین مبنا کار را پیش می‌بریم. خیلی آرمانی به این مسئله نگاه نکرده‌ایم. شاید کتابی هم در این زمینه باشد، اما از نظر ما پروژه به همین شکل تعریف می‌شود. از معلمان هم خواهش کرده‌ایم که وارد این فاز از کار شوند.

ما از سال سوم ابتدایی، دنبال آن هستیم که دانش‌آموزان را به سمت انتخاب رشته‌ی ورزشی سوق دهیم، البته یک رشته‌ی آموزشی مفید برای دانش‌آموزان. یکی از کارهایی که مصوبه‌ی قبلی شورای عالی آموزش و پرورش بوده، مدارس تخصصی ورزش است. ما اعتقاد داریم یک دانش‌آموز، در حالی که درس می‌خواند، اگر علاقه‌مند به فوتبال است، چرا این مدرسه‌ی تخصصی فوتبال نداشته باشد. بنابراین در ۳۱ منطقه‌ی استان، این مدارس راه‌اندازی شده‌اند. کردستان را اول مهر خودم افتتاح کردم. در تهران هم به شکل هم‌زمان از طریق وزیر محترم آموزش و پرورش، این طرح انجام شد. فوتبال را به دلیل علاقه‌ی دانش‌آموزان به این رشته

ارتقای کیفیت زندگی ورزش، از اهداف دوره‌ی ابتدایی است

نگاه ما به ورزش آموزگاران،
نگاهی پرورشی، تربیتی و
آموزشی است

○ البته معلمان ما به رسالت خودشان قطعاً عمل می‌کنند. اما اگر ما به خوبی عمل کنیم،

مشکلی از طرف معلم ورزش وجود ندارد. بلکه مشکل از طرف بنده‌ی مسئول است. باید ایجاد انگیزه کنیم و باعث دلگرمی معلمان شویم. الان من با معلم ورزش در دورترین نقطه‌ی کشور از طریق ایمیل ارتباط دارم. از ایشان الگو می‌گیرم. پیشنهاد می‌دهم و طرح‌های خوبی هم ارائه می‌دهم. خیلی از این کارهایی که انجام می‌دهیم از طریق الگو گرفتن از همین معلمان عزیز است. الان ما دفتر کار معلم را تعریف کرده‌ایم و کارهایی که در طول یک جلسه تمرین انجام می‌دهند، باید انتقال دهند. ما نیز نظارت می‌کنیم. هر چند سیستم نظارت ما باید یک سیستم خودکار باشد، یعنی خودشان خودشان را کنترل کنند نه این‌که نیازی به ما باشد. هر چقدر ما برنامه بدهیم آن‌ها تشنه‌ی اجرای آن هستند.

وظیفه‌ی من مسئول این است که امکانات اولیه برای مدرسه ایجاد کنیم. اگر این امکانات ایجاد شود، معلم ورزش به‌طور جدی و با اشتیاق فعالیت می‌کند. سعی شده که یک حوزه‌ی نظارتی هم زیر نظر خودم در بخش تربیت‌بدنی ایجاد کنیم که برنامه‌هایی که در دستور کار است، به نحو احسن اجرا شود. علاوه بر معلمان، حضور خانواده‌ها نیز خیلی تعیین‌کننده است.

● برای این که خانواده‌ها به درس تربیت‌بدنی مانند سایر دروس توجه کنند و اهمیت بدهند چه برنامه‌ای دارید؟

○ خانواده‌ها در ابتدا باید به اهمیت ورزش واقف شوند. طبق آمار، بیشترین مرگ‌ومیر کشور ما، ناشی از بیماری‌های قلبی است و بیشترین علت ناراحتی قلبی هم ناشی از عدم تحرک و عدم فعالیت‌های جسمانی است. شما در پایتخت کشور اگر نگاه کنید دانش‌آموزان زیادی را می‌بینید که در اثر تغذیه‌ی نامناسب و فقر حرکتی وضعیت فیزیکی نامناسبی دارند و باید به آن‌ها توجه شود. خانواده‌ها باید اهمیت این مسائل را بدانند. البته می‌دانند ولی بعضی اوقات تا حدی سهل‌انگاری می‌کنند. طرح‌هایی در این زمینه داریم که هنوز تکمیل نشده است و در زمان تکمیل شدن، آن را توضیح می‌دهم.

● می‌گویند حرمت مسجد را باید متولی آن نگه دارد. خود آموزش و پرورش، از جمله معاونت‌ها و مسئولین و سایر مجموعه‌ی آموزش و پرورش معمولاً برای تربیت‌بدنی ارزش زیادی قائل نبوده‌اند. وگرنه خانواده‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دادند. به نظر من این قضیه هم یکی از چالش‌هایی است

و ۱۹ مدال را در شنا کسب کرده بود. و تیم چین که قهرمان بازی‌ها شده بود، ۳۱ درصد مدال‌های خودش را در سه رشته‌ی شنا، ژیمناستیک و دوومیدانی به‌دست آورده بود. یعنی همه‌ی کشورهایی که بالاتر از ما هستند، حتی در المپیک بزرگ‌سالان، در این سه رشته مدال‌های زیادی گرفته‌اند. خاستگاه این مسئله کجاست؟ آموزش و پرورش است و مهم‌ترین مقطع آن هم پایه‌ی ابتدایی است. ژیمناستیک از مقطع دبیرستان کارایی زیادی ندارد. شخصیت ورزشی دانش‌آموزان باید در دوران ابتدایی شکل بگیرد و در این مقطع رشته‌های ورزشی آن‌ها مشخص شود؛ بویژه در رشته‌های پایه و مادر. لذا ما چاره‌ای نداریم جز این‌که به ورزش دانش‌آموزی به‌ویژه در مقطع ابتدایی و آن هم در رشته‌های پایه و مادر توجه کنیم.

تلاش‌های خوبی در ورزش ما شده است، ولی آیا ما در این سه رشته، توانسته‌ایم یک مدال در آسیا کسب کنیم؟ چرا. چون از این پایه غفلت شده است و معلم متخصص آن را نداشتیم. ما در درون دبیرستان کار خودمان را انجام می‌دهیم، ولی در واقع در این دوره نمی‌توانیم فرهنگ ورزش کردن را در میان جوانانی که به سن ۱۸ سال رسیده‌اند ایجاد کنیم. و سنین پایه باید دانش‌آموزان عادت پیدا کنند و این مسئله در مقاطع دیگر استمرار پیدا کند. دانش‌آموز در دوران راهنمایی یک رشته‌ی تخصصی را انتخاب و روی آن به شکل تخصصی کار کند. این کار در دنیا تجربه شده و می‌شود. شنا در دنیا تجربه شده است. الان در کشورهای پیشرفته، در مقاطع سنی پایه، چهار شنا به‌طور اجباری انجام می‌شود. کرال پشت، پروانه، قورباغه و کرال سینه. ولی ما با توجه به شرایط موجود فعلاً یک شنا را اجباری کردیم. شاید سال‌های بعد اگر شرایط به‌وجود بیاید، نوع‌های دیگری از شنا هم اضافه شود.

الان خیلی از دانش‌آموزان در حرکات طبیعی مانند راه رفتن دچار مشکل هستند. این وظیفه‌ی معلم تربیت‌بدنی است که راه رفتن صحیح را به دانش‌آموز یاد دهد. در جهیدن‌ها، پریدن‌ها و حرکات بنیادی، دانش‌آموزان ما مشکل دارند. قهرمان ملی ما، مشکل حرکت بنیادی دارد. چرا که از پایه روی او کار نشده است. این وظیفه‌ی آموزش و پرورش است که کار کند. توسعه‌ی ورزش هم تنها در آموزش و پرورش صورت می‌گیرد.

چرا که هم معلم ورزش داریم و هم هدف ما جامعه‌ی بزرگی است که ۱۴ میلیون نفر دانش‌آموز دارد. آیا فدراسیون‌ها این تعداد نفرات و این اهداف جامع را دارند؟ اگر خوب عمل کنیم مطمئناً اثرات مثبت آن به کلان ورزش کشور برمی‌گردد. احساس می‌کنم فرصت خدمتی خوبی است که رسالت ما را سنگین می‌کند و باید خدمات بیشتری به جامعه‌ی دانش‌آموزی داشته باشیم.

● در گذشته، کار کردن و فعالیت معلم ورزش به خودش بستگی داشت. سیستم نظارتی شما برای محقق شدن برنامه‌ها و رسیدن به خروجی‌های تعریف شده چیست و چه تمهیداتی برای آن اندیشیده‌اید؟

که با آن روبه‌رو هستید. معاونت‌ها و دستگاه‌های هم‌جوار شما در آموزش و پرورش چه قدر با اندیشه‌ی شما موافق هستند و شما را در این کار یاری می‌کنند؟

○ این مسئله را به این شکل اصلاح می‌کنیم. شاید این کوتاهی از طرف من بوده که این اهمیت را نزد مدیران آموزش و پرورش نشان نداده‌ام. شاید حمایت بالاتری نبوده است. وقتی در رأس وزارت آموزش و پرورش، وزیر آموزش و پرورش محوری‌ترین کار خودش را بر مبنای منویات مقام معظم رهبری قرار می‌دهد و تحصیل و تهذیب و ورزش را سه رکن اساسی برنامه‌ها اعلام می‌کند و در هر برنامه‌ی استانی و برنامه‌های تلویزیونی حضور می‌یابد و بحث ورزش دانش‌آموزی را یک ضرورت می‌داند، خود به خود این مسئله سایر مدیریت‌ها را هم به این سیاست راغب می‌کند و آن‌ها موظف هستند این کار را انجام دهند. کما این که الان در تمام بدنه‌ی

وزارت آموزش و پرورش این بحث جا افتاده است. هر هفته در شورای معاونین، سیاست‌ها گفته می‌شود. الان این موضوع در بدنه‌ی مدیریتی مدارس رسوخ پیدا کرده است.

دیروز یکی از مدیران اسبق تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش با من تماس گرفت و گفت، من تبریک می‌گویم. رفته‌ام فرزندم را ثبت‌نام کنم و گفته‌اند مسئله‌ی شنا به این نحو اجباری شده است. این مسئله در سطوح پایین مدارس انتقال پیدا کرده است. این حرف را مدیر مدرسه می‌گوید. به مدیر مدرسه هم بنده‌ی نوعی گفته‌ام. وزیر و سایر معاونان و سایر مدیران گفته‌اند. لذا اگر این نگاه هم وجود داشته است به این دلیل است که همان بالادستی از او نخواستند. جزو سیاست‌های کلان نبوده ولی الان می‌بینید ورزش در دنیا به عنوان یک نظام اصلی مورد نظر است. هم‌چنان که اقتصاد به‌عنوان یک نظام اصلی و اثرگذار می‌باشد. ورزش و تربیت‌بدنی هم یک نظام اصلی است، ولی در کشورهای جهان سوم این‌گونه

نبوده و از ورزش به‌عنوان یک نظام فرعی و حاشیه‌ای یاد می‌شود.

ما به دنبال این هستیم که ورزش به‌عنوان یک نظام اصلی در آموزش و پرورش مطرح شود. خصوصاً وقتی وزیر آموزش و پرورش می‌گوید یکی از سه رکن ما ورزش است. ارزش ورزش را در کنار تحصیل قرار می‌دهد و اهمیت آن را می‌گوید. یعنی وقتی این مسئله یک سیاست باشد، همه موظف به اجرای سیاست هستند، هر چند که این نگاه تقریباً تغییر هم پیدا کرده است ولی نیاز به زمان بیشتری دارد.

اهمیت برنامه بیش از بودجه است

● یکی از معضلاتی که همیشه در خصوص تربیت‌بدنی آموزش و پرورش مطرح بوده، کمبود بودجه است. آیا این مسئله الان حل شده است؟

○ اعتقاد دارم برنامه از بودجه بیشتر اهمیت دارد. یعنی مهم این است که برنامه داشته باشیم، هرچند با اعتبار کم. شما یک زمان اعتبار زیادی هم دارید ولی بدون برنامه هستید. این اعتبار طبیعتاً درست هزینه نمی‌شود. اگر ما برنامه داشته باشیم و بودجه‌ی ما هم به اندازه‌ی آن برنامه کفاف ندهد و ۵۰ درصد آن برنامه اجرا شود، اثرگذاری خیلی بیشتری دارد تا این که اعتبار زیادی داشته و بدون برنامه باشیم. وزیر آموزش و پرورش به ما گفته‌اند اعتبار مورد نیاز را در راستای اجرای برنامه تأمین می‌کنند. هم‌چنان که تا امروز هر سیاستی را دنبال کرده و وارد کارهای اجرایی آن شده‌ایم، انصافاً مشکلی نداشته‌ایم.

● آیا امکانات موجود مدارس کفاف برنامه شما را دارد یا باید مدارس بیش از این تجهیز شوند؟

○ خوب قطعاً باید بیشتر تجهیز شوند. مدارس ابتدایی در اولویت هستند. معلمان ورزش هم جدیداً جذب شده‌اند. بنابراین اولویت اول ما تجهیز مدارس ابتدایی با حداقل نیازهای ورزش مدارس است.

در کنار آن باید یک‌سری کانون‌های تخصصی هم تجهیز شوند. جلسه‌ای هم در سازمان تربیت‌بدنی داشتیم که قرار است دو اتفاق مهم رخ دهد، یکی این که در حوزه‌ی دانش‌آموزی مسابقات رده‌های ورزشی به آموزش و پرورش واگذار می‌شود و سازمان تربیت‌بدنی و فدراسیون، مسابقات را در رده‌های نونهالان، نوجوانان و دانش‌آموزان برگزار نمی‌کنند و ما آن را برگزار می‌کنیم. این موضوع، یکی از آرزوهای دیرینه‌ی

چهره‌های آموزش و پرورش بوده است. این هم به نفع بدنه‌ی ورزش کشور است و آن‌ها سیاست‌های کلان خودشان را اعمال می‌کنند و از طرفی از کارهای موازی جلوگیری می‌شود و سطح مسابقات آموزش و پرورش هم به سطح واقعی خودش می‌رسد. یعنی راه ورود تیم‌های ملی ما همین مسابقات خواهد شد.

یکی دیگر از برنامه‌ها و همکاری‌های ما با سازمان تربیت‌بدنی، استفاده از فضای ورزشی مشترک است. یعنی از صبح تا مثلاً ساعت ۲ بعدازظهر، کلیه‌ی اماکن ورزشی و سالن‌های تربیت‌بدنی و آموزش و پرورش در اختیار مدارس باشد. خیلی از اماکن ورزشی

حدود ۳۰۰ منطقه از ۷۲۰ منطقه‌ی آموزش و پرورش در سطح کشور، استخر دارند که بیشترین جمعیت دانش‌آموزی را در خود جای می‌دهند

اجباری شدن آموزش شنا در پایه‌ی سوم ابتدایی، یکی از اهداف تعریف شده‌ی زنگ ورزش است

تیم دانش‌آموزی ما امسال مقام اول جهان را به خود اختصاص داد

جنب مدارس هستند، پس در آن‌ها باز شود و دانش‌آموز در زنگ

ورزش در این اماکن فعالیت کند. کار خیلی راحتی هم است. بعد از این ساعات نیز اماکن ورزشی وزارت آموزش و پرورش در اختیار هیئت‌های ورزشی سراسر کشور باشد. دنبال این تعامل هم هستیم که به زودی تفاهم‌نامه‌ای هم با امضای وزیر آموزش و پرورش و سازمان تربیت‌بدنی منعقد می‌شود که این مشکلات هم برطرف شود.

تسهیلات رفاهی معلمان

● آیا برای معلمان ورزش، تمهیدات رفاهی خاصی هم در نظر گرفته شده است؟ چند سال پیش یکی از وزرا یک کورنومتر به ما هدیه داد و همکاران خیلی از این بابت خوشحال شدند. در این خصوص و به خاطر شرایط فعالیت معلمان ورزش در گرما و سرما، آیا تمهیداتی برای آن‌ها در نظر گرفته می‌شود؟

○ تسهیلات رفاهی دو بخش است. اول

تمهیداتی است که باید به‌عنوان ابزار

کار معلم ورزش در اختیار او قرار گیرد. یکی هم تسهیلات رفاهی عمومی است که خود آقای وزیر می‌گوید. مثلاً هر جا می‌خواهد صحبت کند می‌گوید معلم. می‌گوید اگر بخواهیم تحول بنیادین را در آموزش و پرورش ایجاد کنیم باید به معلمان توجه کنیم. اگر بخواهیم سطوح آموزشی ارتقا پیدا کند باید به معلم توجه کنیم. زمانی که فکر معلم آسوده باشد و تأمین شود بهتر می‌تواند اطلاعات و معلومات خودش را به دانش‌آموزان منتقل کند. لذا محور اصلی کار، معلم است. الان وقتی بیمه‌ی معلم تعریف شده و تسهیلات خوبی برای او در نظر گرفته شده به دنبال همین موضوع است. وقتی حقوق سر وقت پرداخت می‌شود و تسهیلات رفاهی در زمان مناسب صورت می‌گیرد، نشان‌گر این است که عزم جدی وزارتخانه بر این است که توجه ویژه‌ای به معلم کند. اما در خصوص معلمان ورزش، ما طرحی را در قالب تهیه‌ی کیف کار معلم داریم که در این قالب یک سری وسایل ضروری معلم، مانند لباس ورزشی، کفش، کورنومتر، سوت، خط‌کش، متر و سایر وسایل مورد نیاز را تهیه کرده و در اختیار آن‌ها قرار می‌دهیم که یک ابزار اولیه‌ای برای سنجش دانش‌آموزان داشته باشند.

● چه انتظاری از معلمان ورزش دارید؟ با توجه به این که آموزش و پرورش می‌خواهد برنامه‌ی تازه‌ای را پیش ببرد و قطعاً یار اصلی شما در این کار معلمان تربیت‌بدنی هستند.

○ عملیات اجرایی ما در اصل توسط معلمان است. ما هر چه قدر برنامه‌ی خوبی داشته باشیم و معلم آن را به درستی اجرا نکند، تلاش‌های ما بی‌نتیجه خواهد بود. لذا نقش اساسی معلمان

ورزش بر کسی پوشیده نیست. انتظار و توقع ما این است که معلمان ورزش ارتباط خودشان را با ما بیشتر کنند و فاصله‌ای بین بنده که مسئول هستم و معلم وجود نداشته باشد. خیلی از الگوهای ما از خود معلمان ورزش اخذ شده است. لذا توقع می‌رود با وجود کم‌وکاستی‌های موجود، یا کوتاهی از طرف بنده‌ی مسئول، هیچ‌وقت دلسرد نشوند. به هر حال شغل آن‌ها شریف است و تربیت‌بدنی، تربیت بدون کلام است. ارزشی که کار این عزیزان دارد مطمئناً از هیچ عبادتی کم‌تر نخواهد بود و قطعاً نزد خداوند متعال محفوظ است.

● صحبت‌های شما آقای وزیر، امیدی در تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایجاد کرده است. حتی در بین خانواده‌ها و معلمان ورزش ایجاد انگیزه کرده است. آیا سازوکاری دارید که مثلاً اگر شخص دیگری جایگزین شما شود، این

برنامه‌ها ادامه پیدا کند؟

○ این برنامه‌ها سه بخش است. یکی جذب نیروی انسانی است که اگر بنده هم نباشم یا آقای وزیر هم نباشد، صورت گرفته است. حکم آن‌ها هم صادر شده است و به‌عنوان آموزگار تربیت‌بدنی فعالیت می‌کنند. یعنی اگر وزیر بعدی هم روی کار بیاید این کار انجام می‌شود.

یک دسته از کارها هم مربوط به سیاست‌های ترسیم شده است و باید طوری برنامه‌ریزی شود که استمرار داشته باشد. البته ما به دنبال این هستیم که بالاترین مرجع سیاست‌گذاری در آموزش و پرورش که شورای عالی آموزش و پرورش است، تا حد ممکن این سیاست‌ها را مصوب کند تا لازم‌الاجرا شود.

یک دسته کارها هم هستند که در سطوح بالاتر از وزارت آموزش و پرورش مثلاً مجلس مطرح است که می‌شود این سیاست‌ها را هم از طریق مجلس در قانون و برنامه پیش‌بینی کنیم که برای اجرایی شدن در درازمدت دچار مشکل نشویم. قطعاً این هم مدنظر ماست. مانند شنا که سال آینده مصوبه‌ی شورای عالی آموزش و پرورش را در این خصوص خواهیم گرفت تا لازم‌الاجرا شده و در سنوات بعدی اگر ما هم نبودیم، انجام شود. حرف درستی است و به آن اعتقاد داریم که باید انجام شود. ولی به‌هرحال اول باید کار انجام شده و آزمایش شود و پس از رفع نقاط ضعف، به مصوبات مورد نیاز برسد.

در پایان از شرکت شما در این گفت‌وگو سپاسگزاری می‌کنیم و امیدواریم شاهد اجرای موفقیت‌آمیز برنامه‌های شما باشیم.

موفقیت آموزش و پرورش در مدارس نیازمند کار مسئولین و همراهی هم‌زمان خانواده‌ها با انگیزه‌ی حفظ سلامتی فرزندان‌شان می‌باشد

اما در خصوص معلمان ورزش، ما طرحی را در قالب تهیه‌ی کیف کار معلم داریم که در این قالب یک سری وسایل ضروری معلم، مانند لباس ورزشی، کفش، کورنومتر، سوت، خط‌کش، متر و سایر وسایل مورد نیاز را تهیه کرده و در اختیار آن‌ها قرار می‌دهیم